

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی استان چهارمحال و بختیاری

طرح دوره دروس نظری و عملی Course Plan

نیمسال اول / دوم : دوم 1404-1405

گروه آموزشی : کارشناسی پرستاری

نام درس : اصول و مهارت های پرستاری

دانشکده : علوم پزشکی بروجن

▪ مشخصات درس:

نام و شماره درس:	روز و ساعت برگزاری:
اصول و مهارت های پرستاری (نظری) : 1604001	واحد نظری :
اصول و مهارت های پرستاری (عملی) : 1604002	سرکار خانم برجیان : چهارشنبه / 8-10
	سرکار خانم افراسیابی : دوشنبه / 8-10
	واحد عملی :
	سرکار خانم برجیان : چهارشنبه / 10-12
	سرکار خانم افراسیابی : شنبه / 14-16 و دوشنبه / 8-10
	سرکار خانم باقری پور : چهارشنبه (هشت هفته دوم) / 14-16
رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری- ترم 1	محل برگزاری: کلاس درس و مرکز مهارت های بالینی دانشکده علوم پزشکی بروجن
تعداد و نوع واحد (نظری/عملی) : 3 واحد	
1/5 واحد نظری - 1/5 واحد عملی	
دروس پیش نیاز: ندارد	
مسئول درس: مرضیه برجیان	
اطلاعات تماس مسئول درس (تلفن، روزهای تماس، آدرس دفتر و ایمیل):	
شنبه تا چهارشنبه، دانشکده علوم پزشکی بروجن (بروجن - میدان شهید بهشتی - بلوار شهید بنایی - ساختمان قبلی بیمارستان حضرت ولی عصر (عج)).	
شماره تماس: 72 - 34235271 (038)	
آدرس ایمیل: M.Borjian@yahoo.com	

▪ هدف کلی درس (در سه حیطه دانشی، نگرشی و مهارتی):

آشنایی دانشجویان با برخی مفاهیم اساسی در پرستاری و مبانی مهارت های بالینی پرستاری و کسب آمادگی لازم جهت یادگیری موثرتر مهارت ها و اجرای رویه ها در مرکز مهارت های بالینی و عرصه واقعی مراقبت از مددجویان.

▪ اهداف اختصاصی درس (در سه حیطه دانشی، نگرشی و مهارتی):

از دانشجویان انتظار می رود در پایان این دوره :

▪ در حیطه شناختی و دانش:

- مفهوم نیاز و انواع آن را توضیح دهند.

- نیازهای اساسی انسان را بر اساس اولویت طبقه بندی نمایند.

- اصول ایمنی بیمار و مسئولیت های پرستار را در هنگام انجام انواع پروسیجرها بیان نمایند.
- ماهیت و زنجیره عفونت را توضیح دهند.
- عوامل موثر بر خطر عفونت را لیست نمایند.
- عفونت های مرتبط با هر مراقبت پرستاری و روش های پیشگیری از آن را توضیح دهند.
- فرآیند پذیرش مددجو در بیمارستان و بخش را به درستی بیان نمایند.
- نحوه انتقال مددجو به بخش دیگر را به درستی بیان نمایند.
- نحوه ترخیص مددجو و ملاحظات مربوط به آن را به درستی تبیین نمایند.
- اجزای پرونده پزشکی مددجو در بیمارستان و انواع فرم های آن را به درستی نام ببرند.
- اهداف، روش های ثبت و گزارش نویسی پرستاری را به درستی شرح دهند.
- ارزیابی و مراقبت های قبل، حین و بعد از عمل جراحی برای مددجو را به درستی شرح دهند.
- اصطلاحات مرتبط با علائم حیاتی و اصول اندازه گیری و ثبت علائم را به طور صحیح شرح دهند.
- انواع روش های اکسیژن رسانی و حفظ راه هوایی برای مددجو را به طور صحیح شرح دهند.
- مفاهیم اساسی در داروشناسی، اشکال دارویی، اصول اجرای موثر و ایمن در دارودرمانی و مسئولیت های پرستار در این خصوص را به طور صحیح شرح دهند.
- اصطلاحات مرتبط با تزریقات، انواع روش های تزریقات (زیرجلدی، داخل جلدی، عضلانی)، عوارض و ملاحظات هر روش را به طور صحیح شرح دهند.
- انواع محلول های داخل وریدی، روش های طبقه بندی و ویژگی های هر محلول را به درستی بیان نمایند.
- انواع روش های تجویز داخل وریدی (بولوس، انفوزیون متناوب و پیوسته)، وسایل مورد استفاده و عوارض احتمالی درمان داخل وریدی را به طور صحیح شرح دهند.
- واحدهای دوز داروها، نحوه تبدیل واحدها، محاسبات مربوط به انفوزیون داروها و تنظیم قطرات سرم و میکروست را به درستی بیان نمایند.
- فیزیولوژی دفع ادراری، عوامل موثر، انواع اختلالات دفع و تولید ادرار را به درستی توضیح دهند.
- کاربرد لوله گذاری مجرای ادرار، توجهات، مراحل کار و نحوه کنترل برون ده ادراری را به نحو صحیح بیان نمایند.
- اجزای یک الگوی تغذیه مطلوب را تشریح نمایند.
- انواع مواد غذایی مورد نیاز بدن را مشخص نمایند.
- فیزیولوژی دفع گوارشی، عوامل موثر، مشکلات شایع و انحراف مسیر دفع روده ای را به طور صحیح توضیح دهند.
- کاربرد لوله گذاری معده، تجهیزات، مراحل کار و ملاحظات لازم در این خصوص را به طور صحیح شرح دهند.
- کاربرد انما، انواع انما، تجهیزات، مراحل کار و ملاحظات لازم در این خصوص را به طور صحیح شرح دهند.
- اثرات حرکت و بی حرکتی در سیستم های بدن، ارزیابی حرکت، مخاطرات بی حرکتی و مداخلات پرستاری در این خصوص را به درستی شرح دهند.
- انواع زخم، فرآیند و عوارض التیام زخم و ارزیابی زخم را به طور صحیح شرح دهند.
- انواع درناژ زخم را به طور صحیح شرح دهند.
- کاربرد پانسمان، تجهیزات، مراحل کار و ملاحظات لازم در این خصوص را به طور صحیح شرح دهند.
- مسائل اخلاقی و موازین شرعی در ارائه خدمات پرستاری به مددجو (احکام نگاه، احکام تماس با نامحرم و...) را به درستی بیان نمایند.

▪ در حیطه عاطفی (باورها و نگرش ها):

- از دانشجو انتظار می رود که با دقت به مطالب آموزشی گوش دهد.
- از دانشجو انتظار می رود که نسبت به پرسش ها و بحث های کلاسی واکنش نشان دهد.
- دانشجو باور داشته باشد که مددجو به عنوان یک انسان دارای حقوق قانونی و اخلاقی است.
- دانشجو باور داشته باشد که مراقبت فردی هر مددجو با وجود تفاوت ها و نیازهای فردی هر شخص متفاوت خواهد بود.

▪ در حیطه روان حرکتی - مهارتها:

- اصول ایمنی بیمار را در هنگام انجام روش ها رعایت کنند.
- روش های پیشگیری از انتقال عفونت را اجرا نمایند.
- گندزدایی طبی و جراحی را به کار گیرند.
- وضعیت دادن و روش های جابه جا کردن مددجو را با استفاده از مانکن انجام دهند.
- انواع تعویض تخت های لازم برای مددجویان را تمرین نمایند.
- روش های کمک به حفظ و نگهداری بهداشت اولیه مددجو را اجرا نمایند.
- اقدامات درمانی به وسیله سرما و گرما را به کار بندند.
- علائم حیاتی را به طور صحیح کنترل و ثبت کنند.
- تجویز اکسیژن به مددجو را به شیوه های مختلف اجرا نمایند.
- وسایل ساکشن (دهانی - بینی - تراکئوستومی) را آماده و به روش صحیح به کار برند.
- انواع روش های برقراری انفوزیون وریدی (تعبیه آنژیوکت، تعبیه اسکالپ وین، استفاده از ست سرم، استفاده از میکروست و هیپارین لاک) را به شیوه صحیح و با در نظر گرفتن ملاحظات هر روش انجام دهند.
- وسایل ترانسفوزیون خون را آماده و به روش صحیح به کار برند.
- انواع روش های دارودرمانی (خوراکی، پوستی، شیاف، قطره های چشمی، قطره های بینی، قطره های داخل گوش، زیر جلدی، داخل جلدی، داخل عضلانی و وریدی) را به شیوه صحیح و با در نظر گرفتن ملاحظات هر روش انجام دهند.
- زخم ها را به روش استریل شستشو و پانسمان کنند و از درن ها به درستی مراقبت به عمل آورند.
- سوند بینی - معده ای را به شیوه صحیح تعبیه و فیکس کنند و ملاحظات لازم در این خصوص را رعایت نمایند.
- سوند ادراری را به شیوه صحیح تعبیه و فیکس کنند و ملاحظات لازم در این خصوص را رعایت نمایند.
- جذب و دفع مایعات را اندازه گیری و به طور صحیح ثبت کنند.
- انما را به شیوه صحیح انجام دهند و ملاحظات لازم در این خصوص را رعایت نمایند.
- گزارش نویسی در هر یک از اقدامات تدریس شده را به روش صحیح انجام دهند.

منابع درس:

1. روش های پرستاری بالینی؛ ترجمه و تالیف ملیحه سادات موسوی، مریم علیخانی، انتشارات نشر آب 1393
2. اصول و فنون پرستاری پوتر و پری؛ ترجمه اساتید دانشکده پرستاری و مامایی ایران، انتشارات اندیشه رفیع 1393
3. اصول مهارت های بالینی با تکیه بر مبانی ایمنی بیمار؛ مولفین معصومه رحیمی، هادی حبیبی، انتشارات حیدری 1398

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی: در مورد روش های ارزشیابی و زمانبندی انجام ارزشیابی به طور دقیق توضیح داده شود.

- برای واحد نظری: براساس کوئیز های مختلف و پاسخگویی به سؤالات آزمون پایان ترم / 45 درصد نمره
- برای واحد عملی: ارزشیابی دانشجو با استفاده از آزمون OSPE که در محل پراتیک دانشکده برگزار می شود / 45 درصد نمره
- اخلاق و پوشش حرفه ای 5 درصد نمره
- حضور و غیاب و شرکت فعال در کلاس ها 5 درصد نمره

روش های تدریس:

- مطالب این درس به صورت سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، تشکیل گروه های کوچک و بحث گروهی و تمرین روی مانکن ها توسط فراگیران و تحت راهنمایی استاد مربوطه با استفاده از وسایل کمک آموزشی (پاورپوینت، پروژکتور، مژیک، وایت برد و مانکن ها) ارائه می شود.

مسئولیت های فراگیران:

- به طور مداوم، منظم و مرتب بدون غیبت در کلاس های درس حضور یافته و در بحث های علمی شرکت موثر داشته باشند.
- مسئولیت یادگیری هر چه بیشتر خود را به عهده گرفته و تحت نظر استاد مربوطه برنامه های آموزشی خود را دنبال نمایند.
- در تهیه تکالیف خود منابع جدید علمی و یافته های پژوهشی را مورد استفاده قرار داده و استناد صحیح به این منابع داشته باشند.
- شرکت و حضور فعال در کلاس مهارت های عملی پرستاری در ساعت مقرر الزامی است.
- در کلاس مهارت های عملی پرستاری، لباس فرم تعیین شده پوشیده شود و از مقررات مخصوص اتاق پراتیک پیروی شود.
- پیش از حضور در کلاس مهارت های عملی، مطالب تدریس شده قبلی مرور شود.
- در کلاس مهارت های عملی پرستاری، پروسیجرهای تدریس شده در ساعت های تمرین تحت نظارت استاد اجرا شود.

سیاست مسئول دوره در خصوص برخورد با غیبت و تاخیر دانشجویان:

- حضور دانشجو در تمامی جلسات الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات غیبت محسوب می شود.
- دانشجو موظف است قبل از حضور استاد در کلاس درس حاضر باشد.
- حضور دانشجو پس از حضور استاد، همراه با ثبت تاخیر و کسر نمره کلاسی از وی خواهد بود.
- جلسات غیبت دانشجو نباید از حد مجاز مصوب بیشتر باشد.
- جلسات غیبت دانشجو در واحد نظری از 4/17 و در واحد عملی از 2/17 مجموع جلسات آن درس نباید تجاوز کند. در غیر این صورت نمره دانشجو صفر محسوب شده و دانشجو موظف به اخذ و تکرار کامل این درس می باشد.
- غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص مدرسین این واحد موجه شناخته شود.
- در صورتی که غیبت دانشجو بیش از میزان تعیین شده باشد ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشکده موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می گردد.

جدول زمان بندی ارائه درس

واحد نظری

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	روش تدریس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
1		8-10	معرفی طرح درس، آشنایی با اصطلاحات مرتبط با علائم حیاتی و اصول ثبت و کنترل صحیح علائم	سرکار خانم مرضیه برجیان	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	----
2		8-10	نیازهای تغذیه ای	سرکار خانم مرضیه برجیان	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	مطالعه قبل از کلاس

مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم مرضیه برجیان	نیازهای دفعی - مدفوعی	8-10		3
مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم مرضیه برجیان	مراقبت از زخم	8-10		4
مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم مرضیه برجیان	مایعات بدن و نحوه توزیع آن، روش های تبادل مایع و مواد محلول، عدم تعادل مایعات، معرفی انواع محلول های داخل وریدی، روش های طبقه بندی و ویژگی های هر محلول	8-10		5
مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم مرضیه برجیان	دارو درمانی (آشنایی با مفاهیم اصلی در داروشناسی، اشکال دارویی، انواع و اجزاء دستور دارویی، ایمنی در دارودرمانی و مسئولیت های پرستار، آشنایی با انواع تزریقات (تزریق داخل جلدی، زیرجلدی، عضلانی و وریدی)، محاسبات دارویی و تنظیم قطرات سرم و میکروست)	8-10		6
-----	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	آشنایی با نیازهای اساسی انسان / کنترل عفونت			7
مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	اکسیژن رسانی / حرکت و بی حرکتی			8
مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	نیازهای دفعی - ادراری			9
مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	مراقبت های قبل و حین بعد جراحی			10
مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	پذیرش، انتقال و ترخیص : پذیرش در بخش، انتقال مددجو به بخش دیگر، ترخیص مددجو)			11
مطالعه قبل از کلاس	سخنرانی، کوئیز، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	گزارش نویسی			12

جدول زمان بندی ارائه درس

واحد عملی

ردیف	تاریخ	ساعت	عنوان	مدرس	روش تدریس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
1			معرفی مرکز مهارت های بالینی و آشنایی با اهداف درس، کنترل عفونت و حفاظت فردی (بهداشت دست، به کارگیری وسایل محافظتی)	سرکار خانم مرضیه برجیان	پخش فیلم، شبیه سازی	----
2			تغییر وضعیت و انواع پوزیشن ها	سرکار خانم مرضیه برجیان	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس
3			انواع روش های ساکشن راه هوایی، مراقبت از تراکتوستومی	سرکار خانم مرضیه برجیان	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس
4			انواع روش های سرما و گرمادرمانی	سرکار خانم مرضیه برجیان	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس
5			انواع روش های دارو درمانی (خوراکی، پوستی، شیاف، قطره های چشمی، بینی و گوشه، داخل جلدی، زیرجلدی، عضلانی، وریدی)	سرکار خانم مرضیه برجیان	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس
6			آماده کردن و وصل سرم (ست معمولی، میکروست، اسکالپ وین، آنژیوکت، هیپارین لاک)	سرکار خانم مرضیه برجیان	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس
7			ترانسفوزیون خون	سرکار خانم مرضیه برجیان	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس
8			نیازهای دفعی (اجرای انواع انما، مراقبت از کلتومی)	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	پخش فیلم، شبیه سازی	----
9			مراقبت از زخم (انواع روش های پانسمان، انواع بانداژ، کشیدن بخیه، مراقبت از درن ها، شیو و پرپ)	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس
10			انواع روش های اکسیژن رسانی	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس
11			سونداژ و نیازهای دفعی ادراری	سرکار خانم محبوبه افراسیابی	پخش فیلم، شبیه سازی	مطالعه قبل از کلاس

مطالعه قبل از کلاس	پخش فیلم، شبیه سازی	سرکار خانم نادیا باقری پور	بهداشت فردی	طبق برنامه مرکز مهارت های بالینی	12
مطالعه قبل از کلاس	پخش فیلم، شبیه سازی	سرکار خانم نادیا باقری پور	علائم حیاتی	طبق برنامه مرکز مهارت های بالینی	13
مطالعه قبل از کلاس	پخش فیلم، شبیه سازی	سرکار خانم نادیا باقری پور	نیازهای تغذیه ای (وارد کردن لوله معده، گاوژ و لاواژ، گاستروستومی)	طبق برنامه مرکز مهارت های بالینی	14